

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 21/1991-92 med anledning av
landskapsstyrelsens framställning till
landstinget med förslag till affärstidslag
för landskapet Åland.

Landstinget har den 9 mars 1992 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet får med anledning härav anföra följande.

Landskapsstyrelsen föreslår att en ny affärstidslag stiftas som ersätter den tidigare lagen från 1970 om minuthandelns affärstid. Samtidigt föreslås att nu gällande kiosklagstiftning upphävs samt att den punkt i landskapslagen om försök med frikommuner, som ger kommunerna rätt att fatta vissa beslut om undantag från öppethållningsbestämmelserna, upphävs. Lagförslaget har utarbetats utgående från en hemställan från landstinget den 20 januari 1992 i anslutning till att ett tidigare lagförslag i ämnet förkastades.

Öppethållningstiderna

Utskottet konstaterar att lagförslaget i huvudsak motsvarar landstingets önskemål om en lagstiftning som kombinerar möjligheten till friare affärstider med bestämmelser om att affärsrörelser skall hållas stängda vissa särskilda helg- och högtidsdagar. Utskottet har vid ärendets tidigare behandling framhållit att "hänsyn till sedvänjor, kulturarv och kyrkliga traditioner motiverar att en viss reglering bibehålls vad avser särskilda helger och högtidsdagar." Utskottet finner att landskapsstyrelsens förslag väl balanserar de synpunkter som landstinget tidigare anfört. I förhållande till gällande lagstiftning slopas all reglering av affärernas öppethållningstider under söndagar. Däremot skulle affärerna också framdeles hållas stängda under sammanlagt nio helg- och högtidsdagar, vilka är desamma som i gällande lagstiftning. Landskapsstyrelsen har enligt utskottets åsikt på ett förtjänstfullt sätt kartlagt den berörda problematiken och motiverat förslagen.

Utskottet tillstyrker i sak förslaget som det föreligger men har till uppräknigen över de dagar då yrkesmässig minuthandel inte får bedrivas ytterligare fogat självstyrelsedagen. Genom förslaget vill utskottet betona självstyrelsedagens karaktär av en åländsk högtidsdag. Utskottet har noterat de invändningar landskapsstyrelsen i framställningen anför mot att minuthandel inte skulle få bedrivas på självstyrelsedagen men har funnit att utskottets förslag kan förväntas påskynda sådana avtalsarrangemang som löser frågan om självstyrelsedagen som en betald fridag också inom den privata sektorn. Frågan om självstyrelsedagens status har i olika sammanhang behandlats i landstinget, varvid det särskilt betonats att största

möjliga likställighet borde uppnås mellan olika grupper anställda. Självstyrelsedagen är som bekant redan nu betald fridag för landskapets och kommunernas anställda.

Kioskhandeln

I betänkandet nr 2/1991-92 anförde utskottet att gränsdragningen mellan kiosker och övrig handel borde preciseras i det nya lagförslaget. I framställningen föreslår landskapsstyrelsen att affärstidslagen inte skall tillämpas på försäljning vid bland annat kioskhandel samtidigt som kiosklagstiftningen skall upphävas. Utskottet finner dels att landskapsstyrelsen inte beaktat utskottets tidigare uttalande, dels att begreppet kioskhandel genom förslaget kan bli oklart. Enligt utskottets mening talar bland annat konkurrensskäl för att en viss reglering av kioskhandeln fortfarande erfordras, exempelvis vad avser varusortimentet i kioskerna. Utskottet föreslår därför att kiosklagstiftningen tillsvidare förblir i kraft, vilket förutsätter att en mindre lagteknisk ändring görs i gällande kiosklag. Utskottet förutsätter vidare att landskapsstyrelsen ser över bestämmelserna om kioskhandel. Som utskottet tidigare framhållit är en särskild kiosklagstiftning troligen inte nödvändig utan vissa grundläggande regler kan i stället införas i annan lagstiftning, exempelvis affärstidslagen.

Avvikande åsikter

Ledamöterna Isaksson och Christer Jansson har anmält avvikande åsikt beträffande 3 § och anför att förbudet mot öppethållning borde avse endast långfredagen, påskdagen och juldagen samt att några restriktioner inte heller skulle gälla för pingstafton och midsommarafton. Ledamoten Christer Jansson har dessutom anført avvikande åsikt beträffande 6 § 2 mom 2) punkten som enligt honom borde godkännas enligt landskapsstyrelsens förslag.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget antar det i framställningen ingående lagförslaget med följande ändringar:

A F F Ä R S T I D S L A G **för landskapet Åland**

(Ingressen lika som i framställningen)

1-2 §§

(Lika som i framställningen)

3 §

Unlntag

Yrkesmässig minuthandel får inte bedrivas

- a) nyårsdagen,
- b) långfredagen,
- c) påskdagen,
- d) pingstdagen,
- e) första maj,
- f) *självstyrelsedagen*,
- g) midsommardagen,
- h) alla helgons dag,
- i) självständighetsdagen och
- j) juldagen.

(2 mom. lika som i framställningen)

4 §

P å f ö l j d

Den som bryter mot denna lag döms till böter.

5 §

(Lika som i framställningen)

6 §

I k r a f t t r ä d a n d e

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

Genom denna lag upphävs

- 1) landskapslagen den 16 april 1970 om minuthandelns affärstid (10/70) och
(uteslutning)
- 2) 4 § 1 mom 8 punkten landskapslagen den 28 juni 1990 om försök med
frikommuner (44/90).

Utskottet föreslår vidare

att Landstinget antar

L A N D S K A P S L A G

angående ändring av landskapslagen om kiosk- och därmed jämförlig handel samt automathandel.

I enlighet med landstingets beslut ändras 3 § 1) punkten landskapslagen den 16 april 1970 om kiosk- och därmed jämförlig handel samt automathandel (11/70) som följer:

3 §

Denna lag berör inte:

1) butik vars öppethållningstid regleras i affärstidslagen för landskapet Åland (/).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

Mariehamn den 12 mars 1992

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Sundback samt ledamöterna Isaksson och Christer Jansson.